

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут архітектури та будівництва "ІФНТУНГ-ДОННАБА"

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту архітектури
та будівництва "ІФНТУНГ-ДОННАБА"

Ігор ТОЧОНОВ
серпень 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
Діяльність головного архітектора

Освітній рівень Магістр

Галузь знань G Виробництво, інженерія та будівництво

Спеціальність G17 – Архітектура та містобудування

Освітня програма Архітектура та містобудування

Статус дисципліни Вибіркова

Мова викладання Українська

Івано-Франківськ
2026

Розробник

Жовква О. І. – доктор архітектури, професор кафедри архітектури та містобудування ІФНТУНГ

Схвалено на засіданні кафедри архітектури та містобудування
Протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.

Завідувач кафедри архітектури
та містобудування

Олексій ЯЩЕНКО

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри
Архітектури та містобудування

Олексій ЯЩЕНКО

Гарант ОП "Архітектура та містобудування"

Олексій ГУБАНОВ

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Дисципліна «Діяльність головного архітектора» охоплює організаційні, правові, проєктно-аналітичні, управлінські та комунікаційні аспекти професійної діяльності головного архітектора міста, територіальної громади, проєктної організації або комплексного архітектурно-містобудівного проєкту. Зміст дисципліни поєднує професійні функції головного архітектора з методологією формування архітектурного середовища: організацією проєктної діяльності, передпроєктним аналізом, комплексним формуванням міського та ландшафтно-рекреаційного середовища, функціональним зонуванням, транспортно-пішохідними зв'язками, проєктуванням елементів благоустрою, фасадів, інтер'єрів, засобів візуальної комунікації та розробленням цілісної дизайн-концепції. Мета вивчення дисципліни Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів магістерського рівня системного розуміння діяльності головного архітектора як професійного координатора просторового розвитку та процесу формування архітектурного середовища, здатного організовувати передпроєктні дослідження, формувати завдання на проєктування, координувати розроблення комплексних рішень і забезпечувати їх професійну, нормативну, композиційну, соціальну та середовищну якість. Завдання вивчення дисципліни 1) опанування понятійного апарату, нормативних і методологічних засад діяльності головного архітектора; 2) вивчення принципів і типології архітектурного середовища; 3) засвоєння структури організації проєктної діяльності, координації та реалізації архітектурно-містобудівних проєктів; 4) формування навичок комплексного передпроєктного аналізу території та об'єкта; 5) опанування методів формування міського та ландшафтно-рекреаційного середовища; 6) розвиток умінь оцінювати функціональне зонування, транспортні та пішохідні зв'язки, благоустрій і малі архітектурні форми; 7) формування підходів до просторової композиції, фасадів, інтер'єрного середовища та сценарного проєктування
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	Електронний курс дисципліни:
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	Наявність ступеня бакалавра за спеціальністю «Архітектура та містобудування»; базові знання з архітектурного та містобудівного проєктування, містобудування, законодавства, реконструкції, ландшафтно-архітектури. Рекомендовані пререквізити: «Законодавство та архітектурна проєктна справа», «Методологія та організація комплексних наукових досліджень», «Концептуальне архітектурне та містобудівне проєктування».
Постреквізити	Виробнича практика, дослідницька переддипломна практика, магістерська кваліфікаційна робота.

Результати навчання	RH01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень. RH02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування. RH03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій. RH08. Організовувати роботу над комплексними архітектурно-містобудівними проектами, співпрацю із замовниками та громадськістю при розробці, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проектів. RH10. Обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері архітектури та містобудування державною та іноземною мовами усно і письмово. RH11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики. RH12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проектів. RH13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні. RH15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.
Компетентності	<i>Загальні компетентності</i> ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК04. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня. <i>Спеціальні (фахові) компетентності</i> СК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах. СК02. Здатність розв'язувати проблеми архітектури та містобудування у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. СК03. Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних, безпекових, екологічних і техніко-економічних вимог. СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування. СК06. Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру.

	СК08. Здатність розробляти завдання на архітектурно-містобудівне проєктування та організовувати процес проєктування. СК09. Здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. СК10. Здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні ріC. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Вивчення дисципліни дозволяє розвинути або покращити такі soft skills: лідерство; стратегічне та критичне мислення; професійну комунікацію; переговори; публічний виступ; фасилітацію; управління конфліктами; роботу в мультидисциплінарній команді; прийняття рішень в умовах невизначеності; тайм-менеджмент; професійну етику та відповідальність.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (введеного у дію наказом № 60 від 25 лютого 2019 р. <http://surl.li/jonqf>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять, відповідно до чинного протягом семестру розкладу, є обов'язковим. Запізнення на заняття – не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття дотримуються таких правил:

- тримають вимкненими електронні засоби зв'язку;

- залишають аудиторію виключно з дозволу викладача;

- активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи;

використовують технічні засоби навчання, котрі підвищують ефективність навчального процесу;

- поведуть себе дисципліновано.

Здобувачі в обов'язковому порядку зобов'язані відпрацьовувати програмний матеріал не засвоєний ними внаслідок пропусків занять. Здобувач самостійно вивчає теоретичний матеріал, або виконує практичну частину, використовуючи платформу Moodle. Контроль засвоєння знань здійснює викладач шляхом письмового чи усного опитування.

У разі проведення занять у режимі відеоконференції здобувачам потрібно дотримуватись таких вимог:

- приєднання тільки з використанням корпоративної пошти;

- використання свого імені та прізвища у назві акаунта для уникнення провокацій чи зриву заняття;

- за технічної можливості бажаним є увімкнення камери під час заняття.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Відповідно до «Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (введеного в дію наказом №327 від 13.12.2019р. <http://surl.li/jonqr>), дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної доброчесності у письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.

За виявлене порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

У разі будь-яких інших непорозумінь чи питань, відносини регулюються згідно із зазначеним вище Положенням.

3) щодо оцінювання

Здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни за умови складання контролю засвоєння знань змістових модулів, відпрацювання пропущених занять та підтвердження опанування результатів навчання на мінімальному рівні (підсумкова структурна оцінка не менше 60 балів). Максимальна оцінка за роботу здобувача під час семестру становить 100 балів.

Форма семестрового контролю, передбачена навчальним планом, – диференційований залік, що виставляється до початку екзаменаційної сесії виключно на підставі результатів поточного контролю протягом семестру. Порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії регламентований наказом №213 від 17.11.2017р. (<http://surl.li/eztv1>).

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролі здійснюються згідно «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» (наказ №262 від 22.10.2020р.) (<http://surl.li/gmlru>).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Якщо терміни здачі роботи порушені без поважних на те причин, робота оцінюється, виходячи з меншої кількості балів. Обсяг зменшення балів залежать від складності завдання та протермінування, і доводяться викладачем до відома здобувачів заздалегідь.

Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності здобувача з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Здобувачів вищої освіти, які за підсумками семестрового контролю мають академічну заборгованість допускають до її ліквідації в порядку та впродовж термінів, визначених університетом. Академічна заборгованість виникає у разі, коли здобувач освіти не допущений до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни або під час семестрового контролю здобувач освіти отримав менше балів, ніж визначена в університеті межа незадовільного навчання (отримано оцінку «незадовільно»).

Повторне складання заліків/екзаменів допускають не більше, ніж два рази з кожної дисципліни: один раз науково-педагогічному працівнику, який здійснював підсумковий контроль з навчального предмета, другий – комісії у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників, яку створюють за розпорядженням директора навчально-наукового інституту.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються шляхом валідації у порядку, зазначеному у "Положенні про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в ІФНТУНГ" (наказ №283 від 09.11.2020р. <http://surl.li/ckpxn>).

Право на визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти. Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі з метою підтвердження того, що здобувач вищої освіти досягнув результатів навчання, передбачених освітньою програмою. Визнання результатів

навчання, отриманих в умовах неформальної та/або інформальної освіти, проводиться протягом першого місяця у семестрі, в якому передбачено вивчення даної дисципліни.

Перелік деяких відомих навчальних платформ щодо здобуття неформальної та/або інформальної освіти:

- 1) Prometheus <https://prometheus.org.ua/>
- 2) EdEra <https://www.ed-era.com>
- 3) EdX <https://www.edx.org/>
- 4) Coursera <https://www.coursera.org/>
- 5) Future Learn <https://www.futurelearn.com/>
- 6) Udacity <https://www.udacity.com/>

Ініціатори вказаних платформ великою мірою скеровані на те, щоб забезпечити кожному навчання не лише на лекціях у школі чи університеті, але й упродовж усього життя для подолання розриву між реальними навичками, відповідною освітою та зайнятістю.

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <http://surl.li/wzkepe>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Розподіл навчального часу дисципліни за видами роботи наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	2 семестр
Кількість кредитів ECTS	5	5
Загальний обсяг часу, год.	150	150
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	50	50
– лекційні заняття	16	16
– практичні заняття	34	34
– лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота, год.	100	100
Семестровий контроль	Диф. залік	Диф. залік

3.2 Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	К-сть годин	Література
М 1	Діяльність головного архітектора	16	
ЗМ 1	Організація професійної діяльності головного архітектора та комплексне формування архітектурного середовища	16	
Т 1.1	Вступна лекція. Мета та завдання дисципліни. Етапи роботи. Понятійний апарат. Нормативні документи. Література. • Роль і місце головного архітектора у формуванні архітектурного середовища. • Основні професійні функції, повноваження, відповідальність та етика. • Структура курсу, етапи роботи й інформаційні джерела.	2	1, 2, 3
Т 1.2	Теоретичні та методологічні основи діяльності головного архітектора. • Принципи формування архітектурного середовища та архітектурної політики. • Типологія архітектурного середовища: міське, ландшафтно-рекреаційне, житлове, громадське, виробниче. • Системний, інтегрований і середовищний підходи.	2	1, 2, 10

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	К-сть годин	Літера- тура
Т 1.3	Організація діяльності з проєктування архітектурного середовища. • Вимоги до проєктування та структура проєктної діяльності. • Формування завдання на проєктування і критеріїв якості. • Координація замовника, архітекторів, інженерів і суміжних фахівців. Виконання та реалізація архітектурно-містобудівного проєкту.	2	1, 2, 6
Т 1.4	Зміст і процедура передпроєктного аналізу. • Збір вихідних даних та аналіз містобудівної ситуації. • Містобудівні умови, чинна документація, законодавчі та нормативні вимоги. • Природно-кліматичні, геоморфологічні та історико-містобудівні умови. Формування завдання на проєктування.	2	1, 2, 4, 5
Т 1.5	Комплексне формування міського та ландшафтно-рекреаційного середовища. • Ландшафтний дизайн архітектурного середовища. • Благоустрій та обладнання громадських, житлових і виробничих територій. • Функціональне зонування, транспортні та пішохідні зв'язки як предмет професійної координації головного архітектора.	2	11, 12, 13
Т 1.6	Проектування елементів архітектурного середовища. • Малі архітектурні форми, мобільні будівлі та споруди: типологія, вимоги, включення в середовище. • Композиція головного фасаду та вхідного portalу. • Комплексне формування інтер'єрного середовища громадських, житлових і виробничих об'єктів.	2	10, 11, 12
Т 1.7	Просторова композиція, сценарний підхід та засоби візуальної комунікації. • Просторова композиція архітектурного середовища. • Сценарний підхід у формуванні просторових рішень. • Класифікація і просторова організація засобів візуальної комунікації, дизайн-коди, GIS та цифрові інструменти.	2	5, 10, 11, 12
Т 1.8	Розроблення комплексної дизайн-концепції та професійний супровід її реалізації. • Формування концепції генерального плану та комплексного середовищного рішення. • Композиція, колористика, світлотехніка, ергономіка і стильове рішення фасадів. • Професійна експертиза, архітектурно-містобудівні ради, конкурси, громадське обговорення та реалізація проєктного рішення.	2	1, 2, 7, 8, 9

Усього годин: 16.

3.3 Практичні заняття

Практичні заняття спрямовані на формування управлінських, аналітичних, комунікаційних та професійно-експертних навичок, необхідних у діяльності головного архітектора. Темі наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Темі практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять	К-сть годин	Література
М 1	Діяльність головного архітектора	34	
ЗМ 1	<i>Практична організація та оцінка процесів формування архітектурного середовища</i>	34	
Т 1.1	Понятійний апарат і професійна модель діяльності головного архітектора. Побудова карти функцій, повноважень, відповідальності та основних учасників процесу формування архітектурного середовища.	4	1, 2, 3
Т 1.2	Комплексний передпроектний аналіз обраної території/об'єкта. Збір вихідних даних, аналіз містобудівної ситуації, чинної документації, нормативних вимог, природно-кліматичних, геоморфологічних та історико-містобудівних умов.	4	1, 2, 4, 5
Т 1.3	Організація проектної діяльності та підготовка професійного завдання на проектування. Формування функціональної програми, вимог, критеріїв якості, складу вихідних матеріалів і схеми взаємодії проектної команди.	4	1, 2, 6
Т 1.4	Розроблення схем функціонального зонування та руху транспорту і пішоходів. Аналіз взаємозв'язків функціональних зон, доступності, безпеки, конфліктів потоків та просторової логіки.	4	1, 2, 5, 11
Т 1.5	Комплексне формування міського та ландшафтно-рекреаційного середовища. Розроблення принципів благоустрою, озеленення, малих архітектурних форм, мобільних будівель і споруд для обраної території.	4	10, 11, 12
Т 1.6	Формування архітектурного образу та просторової композиції. Опрацювання підходу до головного фасаду, вхідного portalу, ключового фрагмента інтер'єрного середовища та сценарію сприйняття.	4	10, 11, 12
Т 1.7	Проектування засобів візуальної комунікації та фрагмента дизайн-коду. Розроблення системи навігації, вивісок, стилістики середовища, графічних регламентів із використанням GIS/картографічної основи.	4	5, 10, 11, 12
Т 1.8	Комплексна семестрова робота: «Дизайн-концепція та стратегія професійного супроводу головним архітектором». Формування концепції генерального плану, дизайн-концепції, основних середовищних рішень, критеріїв професійної оцінки, етапів реалізації та публічної презентації.	6	1, 2, 3, 7, 8, 9

Усього годин: 34.

3.4 Лабораторні заняття

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

3.5 Завдання для самостійної роботи здобувача

Самостійна робота передбачає опрацювання законодавства і нормативних матеріалів, аналіз містобудівної практики, підготовку до практичних занять, виконання аналітичних та управлінсько-проектних завдань і формування семестрового портфоліо.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне опрацювання

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання для самостійного опрацювання	К-сть годин	Література
М 1	Діяльність головного архітектора	100	
ЗМ 1	Самостійна теоретична, аналітична та проектно-управлінська робота	100	
Т 1.1	Мета і завдання дисципліни, понятійний апарат, нормативні документи, професійний статус, етика та відповідальність головного архітектора. Підготовка термінологічної та організаційної схеми.	10	1, 2, 3
Т 1.2	Теоретичні та методологічні основи формування архітектурного середовища. Принципи, типологія, середовищний і системний підходи. Аналіз аналогів і професійних джерел.	12	10, 11, 12
Т 1.3	Організація проектної діяльності: структура процесу, завдання на проектування, координація суміжних фахівців, реалізація та контроль якості.	14	1, 2, 6
Т 1.4	Передпроектний аналіз: містобудівна документація, нормативні вимоги, природно-кліматичні, геоморфологічні, історико-містобудівні умови. Формування аналітичної карти.	12	1, 2, 4, 5
Т 1.5	Комплексне формування міського та ландшафтно-рекреаційного середовища. Функціональне зонування, транспортні та пішохідні зв'язки, благоустрій, озеленення, малі архітектурні форми.	14	10, 11, 12
Т 1.6	Фасад, вхідна група, мобільні об'єкти, інтер'єрне середовище та просторова композиція. Підготовка графічних варіантів і аналізу аналогів.	12	10, 11, 12
Т 1.7	Сценарний підхід, візуальна комунікація, дизайн-коди, GIS та цифрова підтримка професійних рішень головного архітектора.	14	5, 10, 11, 12
Т 1.8	Формування інтегрованого семестрового портфоліо: генеральний план, дизайн-концепція, професійна оцінка, комунікаційний і реалізаційний сценарій, підготовка до захисту.	12	1, 2, 3, 7, 8, 9

Усього годин самостійної роботи: 100

3.6 Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)

Індивідуальне завдання виконується в межах годин самостійної роботи у формі аналітичного або управлінсько-проектного дослідження та входить до семестрового портфоліо. Завдання має виявити здатність здобувача самостійно працювати з нормативною і просторовою інформацією, формулювати проблему, визначати зацікавлені сторони, розробляти альтернативи і професійно обґрунтовувати управлінське рішення.

Рекомендовані напрями ІНДЗ:

- Модель діяльності головного архітектора територіальної громади.
- Архітектурна політика міста: структура, цілі та інструменти реалізації.
- Містобудівний кадастр як інформаційна основа діяльності головного архітектора.
- Архітектурно-містобудівні ради: міжнародна та українська практика.
- Архітектурні конкурси як механізм забезпечення якості середовища.
- Дизайн-код центральної вулиці або громадського простору.
- Громадська участь і конфлікти інтересів у містобудівному проєкті.
- Головний архітектор у відновленні пошкодженого міського середовища.
- Збереження культурної спадщини в системі управлінських рішень головного архітектора.
- Безбар'єрність, кліматична стійкість і безпека як критерії архітектурної політики.

Рекомендований склад матеріалів: аналітична записка до 10–12 сторінок; карта проблеми та стейкхолдерів; нормативна матриця; 2–3 альтернативні сценарії; обґрунтоване управлінське/архітектурне рішення; дорожня карта реалізації; підсумкова презентація.

3.7 Курсова робота

Курсова робота навчальним планом не передбачена.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Закон України «Про архітектурну діяльність» від 20.05.1999 № 687-XIV (чинна редакція).
2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI (чинна редакція).
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР (чинна редакція).
4. Закон України «Про основи містобудування» від 16.11.1992 № 2780-XII (чинна редакція).
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 559 «Про містобудівний кадастр» (чинна редакція).
6. Чинні нормативні документи щодо складу, змісту та розроблення містобудівної і проєктної документації.
7. Професійні матеріали та рішення архітектурно-містобудівних рад органів місцевого самоврядування.

4.2 Додаткова література

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.1999 № 2137 «Про затвердження Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів».
9. Професійні рекомендації Національної спілки архітекторів України та міжнародних архітектурних організацій щодо проведення конкурсів.
10. Lynch K. The Image of the City. Cambridge, MA: MIT Press, 1960.
11. Carmona M. Public Places, Urban Spaces: The Dimensions of Urban Design. Routledge.
12. Gehl J. Cities for People. Washington, DC: Island Press, 2010.

4.3 Інформаційні ресурси

- База даних «Законодавство України» Верховної Ради України – <https://zakon.rada.gov.ua/>.
- Єдина державна електронна система у сфері будівництва – офіційні електронні сервіси та реєстри.
- Портал відкритих даних України – <https://data.gov.ua/>.
- Офіційні геопортали, містобудівні кадастри та сайти органів місцевого самоврядування.
- Офіційні матеріали UN-Habitat, New European Bauhaus та професійних архітектурних інституцій щодо міського управління, якості середовища і громадської участі.

5 ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

У межах дисципліни застосовуються словесні, проблемно-пошукові, аналітичні, практичні, проєктні, кейсові, рольові та інтерактивні методи навчання. Значна частина практичної роботи побудована на аналізі реальних управлінських і містобудівних ситуацій, моделюванні професійних рад, переговорів, конкурсних процедур та підготовці управлінських рішень.

Код та вид методу навчання	Пояснення методу	Код і вид форми оцінювання
МН 1 – словесні методи	МН 1.1 – лекція; МН 1.2 – розповідь-пояснення; МН 1.3 – бесіда; МН 1.4 – інструктаж	МФО 1 – іспит; МФО 4 – поточний контроль; МФО 5 – усний контроль; МФО 6 – письмовий контроль; МФО 12 – портфоліо
МН 2 – проблемно-пошукові методи	Постановка професійної проблеми, порівняння альтернатив, робота з неповною інформацією, оцінка ризиків	МФО 4; МФО 5; МФО 12
МН 3 – практичні/проєктні методи	Підготовка завдань, висновків, дизайн-кодів, стратегій, конкурсних умов і дорожніх карт	МФО 4; МФО 6; МФО 12
МН 14–17	Творчий; проблемно-пошуковий; евристичний; дослідницький; проєктний методи	МФО 4; МФО 5; МФО 12
МН 18 – кейс-метод	Аналіз реальних містобудівних, управлінських та конфліктних ситуацій	МФО 4; МФО 6; МФО 12
МН 19–20 – інтерактивні методи	Рольова архітектурно-містобудівна рада; переговори; публічна презентація; робота з GIS/відкритими даними	МФО 4; МФО 5; МФО 12

Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами і методами:

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
РН01, РН02, РН03, РН08, РН10, РН11, РН12, РН13, РН15	МН 1; МН 2; МН 3; МН 14; МН 15; МН 16; МН 17; МН 18; МН 19; МН 20.	МФО 3 – диференційований залік; МФО 4 – поточний контроль; МФО 5 – усний контроль; МФО 6 – письмовий контроль; МФО 12 – портфоліо.

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Поточний контроль охоплює засвоєння нормативно-теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, якість аналітичної й управлінської аргументації, професійну комунікацію та вміння приймати рішення. Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку із захистом семестрового портфоліо.

Таблиця 5 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Теоретичний курс	10
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ1 (письмовий/усний контроль)	10
Практичні завдання та поточне оцінювання	30
Практичне завдання Т 1.1–Т 1.2	6
Практичне завдання Т 1.3–Т 1.4	6
Практичне завдання Т 1.5	4
Практичне завдання Т 1.6–Т 1.7	6
Комплексне практичне завдання Т 1.8	8
Підсумковий контроль: семестрове портфоліо, презентація та диференційований залік	60
Усього балів	100

Структуру робочої програми сформовано відповідно до вимог магістерської освітньої програми G17 ІФНТУНГ із розподілом 16 годин лекцій, 34 годин практичних занять і 100 годин самостійної роботи. Тематичний зміст доповнено питаннями методології та організації проєктування архітектурного середовища: передпроєктного аналізу, комплексного формування міського й ландшафтно-рекреаційного середовища, функціонального зонування, транспортно-пішохідних зв'язків, малих архітектурних форм, фасадів, інтер'єрного середовища, візуальної комунікації та розроблення дизайн-концепції. Усі ці теми адаптовано до професійної ролі головного архітектора як координатора, експерта та відповідального за якість просторового розвитку.

Таблиця 6 – Критерії оцінювання навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток бала	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінний	90–100	Вільно володіє законодавчою, містобудівною та управлінською проблематикою; аргументує висновки; критично аналізує джерела, міжнародний і вітчизняний досвід.	Самостійно формує професійне рішення, порівнює альтернативи, координує інтереси стейкхолдерів, готує якісні експертні та управлінські матеріали.
Достатній	75–89	Володіє матеріалом, застосовує знання на практиці, систематизує інформацію, допускає незначні неточності.	Самостійно виконує практичні завдання, формує логічні висновки та професійні рекомендації; окремі рішення потребують уточнення.